

Ing. Jan Gregor
náměstek ministra financí

V Praze dne 17. dubna 2015
PID: MFCR5XDCBG
Č. j.: MF-15408/2015/1203
Příloha: 1

Vážený pane předsedo,

dopisem ze dne 24. března 2015 jste mne požádal o výklad některých ustanovení zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zákona č. 24/2015 Sb.

V příloze Vám zasílám stanovisko k jednotlivým dotazovaným ustanovením uvedeného zákona a k jejich aplikaci v konkrétních případech při finančním hospodaření obcí a krajů.

S pozdravem

Vážený pan
Ing. Dan Jiránek
předseda Svazu měst a obcí ČR
5. května 1640/65
140 00 Praha 4 - Pankrác

S t a n o v i s k o

k dotazům Svazu měst a obcí ČR k zákonu č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění zákona č. 24/2015 Sb.

a) Vymezení pojmu „dotace“ dle ust. §10a odst. 1 z. č. 250/2000 Sb.

- *Obec poskytuje ze svého rozpočtu 200,- Kč příspěvek na žáka, který nastupuje do I. třídy ZŠ*

V daném případě se nejedná o uzavření veřejnoprávní smlouvy, na základě níž by obec poskytla dotaci dle ust. § 10a z. č. 250/2000 Sb. Rodiče nepodávají obci žádnou žádost, obec nevypisuje program a nejedná se ani o individuální dotaci nebo účel stanovený zvláštním zákonem, tj. např. školský zákon.

Obec postupuje v tomto případě dle předpisů soukromého práva, tj. občanského zákoníku. Jedná se o soukromoprávní smlouvu, tj. darovací smlouvu dle ust. § 2055 z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, kdy obec daruje peněžité prostředky (dar) konkrétním fyzickým osobám v rámci své samostatné působnosti.

- *Obec poskytuje seniorům příspěvek na oběd ve výši 20,-Kč/den*

Nejedná se o uzavření veřejnoprávní smlouvy, na základě níž by obec poskytla dotaci dle ust. § 10a z. č. 250/2000 Sb. Seniori nepodávají obci žádnou žádost o dotaci (tj. příspěvek na oběd), obec nevypisuje žádný program a nejedná se ani o individuální dotaci, ani o účel stanovený zvláštním zákonem.

Jedná se v tomto případě o poskytnutí daru dle občanského zákoníku dle ust. § 2055 z. č. 89/2012 Sb., kdy obec daruje peněžité prostředky (dar) konkrétním fyzickým osobám v rámci své samostatné působnosti.

- *Obec poskytuje odměnu ve výši 500,- Kč jako cenu v soutěži o nejkrásnější zahrádku*

V tomto případě nejde o uzavření veřejnoprávní smlouvy, na základě níž by obec poskytla dotaci dle ust. § 10a z. č. 250/2000 Sb. Účastníci soutěže o nejkrásnější zahrádku nepodávají obci žádnou žádost o dotaci (tj. odměnu za výhru v soutěži), obec nevypisuje program, neposkytuje individuální dotaci a nejedná se ani o účel stanovený zvláštním zákonem.

Obec postupuje v tomto případě dle předpisů soukromého práva, tj. občanského zákoníku a jedná se o soukromoprávní smlouvu, tj. darovací smlouvu dle ust. § 2055 z. č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, kdy obec daruje peněžité prostředky (dar) konkrétním fyzickým osobám v rámci své samostatné působnosti, viz ust. § 102 odst. 3 z. č. 128/2000 Sb., o obcích, a jedná se

o jiný výdaj v rámci působnosti obce dle ust. § 9 odst. 1 písm. i) z. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

- *Obec poskytuje finanční prostředky ve výši 2 tis. Kč jako příspěvek na vybudování kanalizační přípojky pro každého jednotlivého vlastníka RD po prokázání vybudování kanalizační přípojky a připojení do veřejné kanalizace*

Obec postupuje v tomto případě dle veřejného práva a jedná se o veřejnoprávní smlouvu, na základě níž obec poskytuje dotace. Dotace může být buď programová, kdy obec vypíše program dle podmínek stanovených v ust. § 10c z. č. 250/2000 Sb., nebo se může jednat o individuální dotaci, kdy o tuto dotaci může požádat vlastník RD, a to buď před vybudováním přípojky a napojením do veřejné kanalizace, nebo po splnění těchto podmínek.

- *Obec zajišťuje nákup občerstvení hasičům na hasičské soutěži.*

Nejedná se o dotaci a o uzavření veřejnoprávní smlouvy mezi obcí a hasičským sborem. Výdaje obce použité na nákup občerstvení pro hasiče na hasičské soutěži jsou tzv. jiné výdaje vydané obcí v rámci její samostatné působnosti dle ust. § 9 odst. 1 písm. i) z. č. 250/2000 Sb.

- *Obec poskytuje finanční příspěvek do pořádané vyhlášené sbírky*

Obec má povinnost postupovat výlučně v souladu se zákonem č. 117/2001 Sb., o veřejných sbírkách, a její finanční příspěvek do sbírky není dotací, nýbrž se jedná se o jiný výdaj v rámci působnosti obce dle ust. § 9 odst. 1 písm. i) z. č. 250/2000 Sb.

b) Vymezení pojmu „návrtná finanční výpomoc“ dle ust. §10a odst. 3 z. č. 250/2000 Sb.

- *Obec poskytne své příspěvkové organizaci ze svého rozpočtu návratnou finanční výpomoc na předfinancování dotace z programu OPVK*

Podle ust. §10a odst. 3 z. č. 250/2000 Sb. neposkytuje obec své příspěvkové organizaci návratnou finanční výpomoc prostřednictvím veřejnoprávní smlouvy. Termín návratná finanční výpomoc je třeba rozlišovat podle subjektů, kterým obec tuto výpomoc poskytuje, přičemž se jedná se o jeden a tentýž název a obsah pro dva různé typy návratné finanční výpomoci.

První případ z nich se týká veškerých právnických a fyzických osob kromě příspěvkových organizací uvedených v ust. § 23 z. č. 250/2000 Sb. Na právnické a fyzické osoby dopadá režim poskytování návratné finanční pomoci za podmínek stanovených v ust. §10a z. č. 250/2000 Sb., kdy podmínkou pro její poskytnutí je žádost subjektu o návratnou finanční výpomoc vázanou na účel specifikovaný v žádosti, návratnost finanční výpomoci ve stanoveném termínu a uzavření veřejnoprávní smlouvy s poskytovatelem, tj. obcí.

V druhém případě obec poskytuje návratnou finanční výpomoc své příspěvkové organizaci dle ust. § 34 odst. 1 z. č. 250/2000 Sb. v rámci své samostatné působnosti. Forma poskytnutí návratné finanční výpomoci není zákonem stanovena.

➤ *Obec poskytne ze sociálního fondu půjčku svému zaměstnanci na dovybavení bytu.*

V tomto případě se jedná o zápůjčku (dříve půjčku) dle ust. § 2390 a násl. zákona č. 89/2012Sb., občanský zákoník, tedy smlouvu soukromoprávní. Se zaměstnancem je uzavřena smlouva o zápůjčce.

c) Vymezení pojmu „identifikace osoby s podílem“ dle ust. § 10a odst. 1 písm. f) bod 2 z. č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, a pojmu „identifikace osob, v nichž má právnická osoba přímý podíl, a o výši tohoto podílu“ dle ust. § 10a odst. 1 písm. f) bod 3 z. č. 250/2000 Sb.,

➤ *„Identifikace osoby s podílem“ dle ust. §10a odst. 1 písm. f) bod 2 z. č. 250/2000 Sb.*

Jedná se o osobu, která je společníkem (nikoliv členem) právnické osoby, žadatele o dotaci. V ust. § 31 z. č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích je „podíl“ společníka definován takto: „Podíl představuje účast společníka v obchodní korporaci a práva a povinnosti z této účasti plynoucí.“. Podíl společníka a jeho výše je zapsán u každé jednotlivé obchodní korporace v obchodním rejstříku.

➤ *Identifikace osob, v nichž má právnická osoba přímý podíl, a výši tohoto podílu“ dle ust. § 10a odst. 3 písm. f) bod 3 zákona č. 250/2000 Sb.*

Jedná se o osoby, které jsou s žadatelem o dotaci v obchodním vztahu a mají z jeho podnikání nebo jiné výdělečné činnosti prospěch, který se liší od prospěchu, který by byl získán mezi nezávislými osobami v běžných obchodních vztazích za stejných nebo obdobných podmínek

➤ *Žadatelem o poskytnutí dotace je bytové družstvo o 500 členech. Musí dojít k vypsání všech členů?*

Ne, všichni členové družstva se nevypisují do žádosti o poskytnutí dotace.

Bytové družstvo je typem obchodní korporace a řídí se z. č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích. Základním účelem bytového družstva je však zajišťování bytových potřeb jeho členů; tomu je podřízen jak obsah a účel zákonné úpravy, tak i zákaz některých potenciálně rizikových obchodních operací. Družstvo je zastoupeno statutárním výborem, tj. představenstvem, které bude družstvo zastupovat při podání žádosti o dotaci. Statutární orgán nebude uvádět v žádosti o dotaci žádné údaje dle ust. §10a odst. 1 písm. f) bod 2 a 3 z. č. 250/2000 Sb. Všichni členové družstva mají rovné postavení, u členů družstva jak

právnických osob, tak fyzických osob se nejedná o obchodní podíl, ale o družstevní podíl, kdy každý člen družstva může mít pouze jeden družstevní podíl. Dle ust. § 595 z. č. 90/2012 Sb., o obchodních korporacích, je definován tento podíl takto: *“Družstevní podíl představuje práva a povinnosti člena plynoucí z členství v družstvu.”*

➤ *Žadatelem je hasičský spolek, musí dojít k vypsání všech členů?*

Ne, členové spolku se nevypisují do žádosti o dotaci.

Hasičský spolek není obchodní korporací dle z. č. 90/2012 Sb., nýbrž korporací dle občanského práva a řídí se zákonem č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Spolek nemůže dle ust. § 217 z. č. 89/2012 podnikat nebo provozovat jinou výdělečnou činnost. Žádný z jeho členů tedy nemůže mít obchodní podíl ve spolku. Činnost tohoto spolku je spojena pouze s uspokojováním a ochranou zájmů, k jejichž naplňování byl spolek založen. Spolek je zastoupen statutárním orgánem (výborem nebo předsedou), který pak bude spolek zastupovat při podání žádosti o dotaci nebo návratnou finanční výpomoc. Statutární orgán spolku nebude uvádět žádné údaje dle ust. § 10a odst. 1 písm. f) bod 2 a 3 z. č. 250/2000 Sb.

d) Vymezení pojmu „nevyhovění žádosti“ dle ust. § 10a odst. 4 z. č. 250/2000 Sb.

Zákon č. 250/2000 Sb. formu sdělení neupravuje. S ohledem na to, že je zcela v intencích obce, zda žadateli dotaci poskytne a v jaké výši, obec by měla zásadně vždy informovat žadatele v případě, že jeho žádosti nevyhoví a že mu nebude poskytnuta žádná dotace. V tomto případě by pak obec měla stručně odůvodnit, z jakého důvodu nebyla dotace žadateli poskytnuta. Je tedy zcela na správním uvážení obce, jakou formu zvolí. Při výběru vhodné formy oznámení je však třeba přihlídnout k tomu, aby vybraná forma obsahovala alespoň řádné označení subjektu, který měl dotaci poskytnout, dále řádné označení žadatele a stručné a jasné odůvodnění. U poskytnutí nižší dotace, než bylo požadováno, není třeba oznámení, sdělení či rozhodnutí obce žadateli o snížení požadované výše dotace ze strany poskytovatele, neboť jak je uvedeno shora, jedná se o vůli obce v rámci její samostatné působnosti, zda a v jaké výši bude dotace poskytnuta. Ustanovení § 10a odst. 4 z. č. 250/2000 Sb. se použije, nevyhoví-li poskytovatel žadateli vůbec. Poskytne-li částku nižší než žadatel požadoval, žádosti bylo vyhověno, byť byla poskytnutá částka nižší.

U žádostí nesplňujících obsahové náležitosti dle zákona není daná forma sdělení o neposkytnutí dotace. Obec může žadatele vyzvat k doplnění chybějících náležitostí nebo stručně informovat žadatele, že žádost byla zamítnuta z důvodu nesplnění náležitostí uvedených v § 10a odst. 3 zákoně č. 250/2000 Sb., ve znění zákona č. 24/2015 Sb.

e) K ust. § 10a odst. 5 písm. j) z. č. 250/2000 Sb. ve vztahu k pojmu „finanční vypořádání dotace“ dle ust. § 10a odst. 1 písm. e) z. č. 250/2000 Sb.

Ust. § 10a odst. 5 písm. j) z. č. 250/2000 Sb. se týká podstatných náležitostí veřejnoprávní smlouvy dané zákonem, viz níže

- (5) Veřejnoprávní smlouva o poskytnutí dotace nebo návratné finanční výpomoci obsahuje alespoň
- j) dobu pro předložení finančního vypořádání dotace nebo návratné finanční výpomoci a číslo účtu, na který mají být nepoužité peněžní prostředky nebo návratná finanční výpomoc vráceny,

Ust. § 10a odst. 1 písm. e) z. č. 250/2000 Sb. se týká definice finančního vypořádání návratné finanční výpomoci.

- (1) Pro účely tohoto zákona se rozumí
- e) finančním vypořádáním návratné finanční výpomoci přehled o čerpání a použití poskytnutých peněžních prostředků a o jejich vrácení do rozpočtu poskytovatele,

Ust. § 10a odst. 8 písm. c) z. č. 250/2000 Sb. se týká stanovení paušálních výdajů a nákladů, které může poskytovatel stanovit ve veřejnoprávní smlouvě

- (8) Ve veřejnoprávní smlouvě o poskytnutí dotace může poskytovatel stanovit výdaje nebo náklady, jejichž výše nemusí být prokazována a které budou vyúčtovány paušální částkou; paušální výdaje nebo náklady se stanoví
- c) jako pevná částka pokrývající veškeré výdaje nebo náklady nebo jejich část.

Jednou ze základních náležitostí veřejnoprávní smlouvy je i ustanovení o finančním vypořádání dotace nebo návratné finanční výpomoci. Takové ustanovení smlouva obsahuje vždy, zatímco ustanovení § 10 odst. 8 použito být nemusí. Pokud je poskytovatel ve smlouvě použije, budou výdaje stanovené ve smlouvě pevnou částkou uvedeny ve finančním vypořádání touto částkou.

V ustanovení § 10 odst. 8 není upraveno poskytnutí dotace pevnou částkou, ale pouze možnost poskytovatele ve veřejnoprávní smlouvě stanovit, jaké konkrétně uvedené výdaje může příjemce uskutečnit v rámci stanovené paušální částky, aniž by prokazoval jejich skutečnou výši. Takové výdaje uvede ve finančním vypořádání paušální částkou.